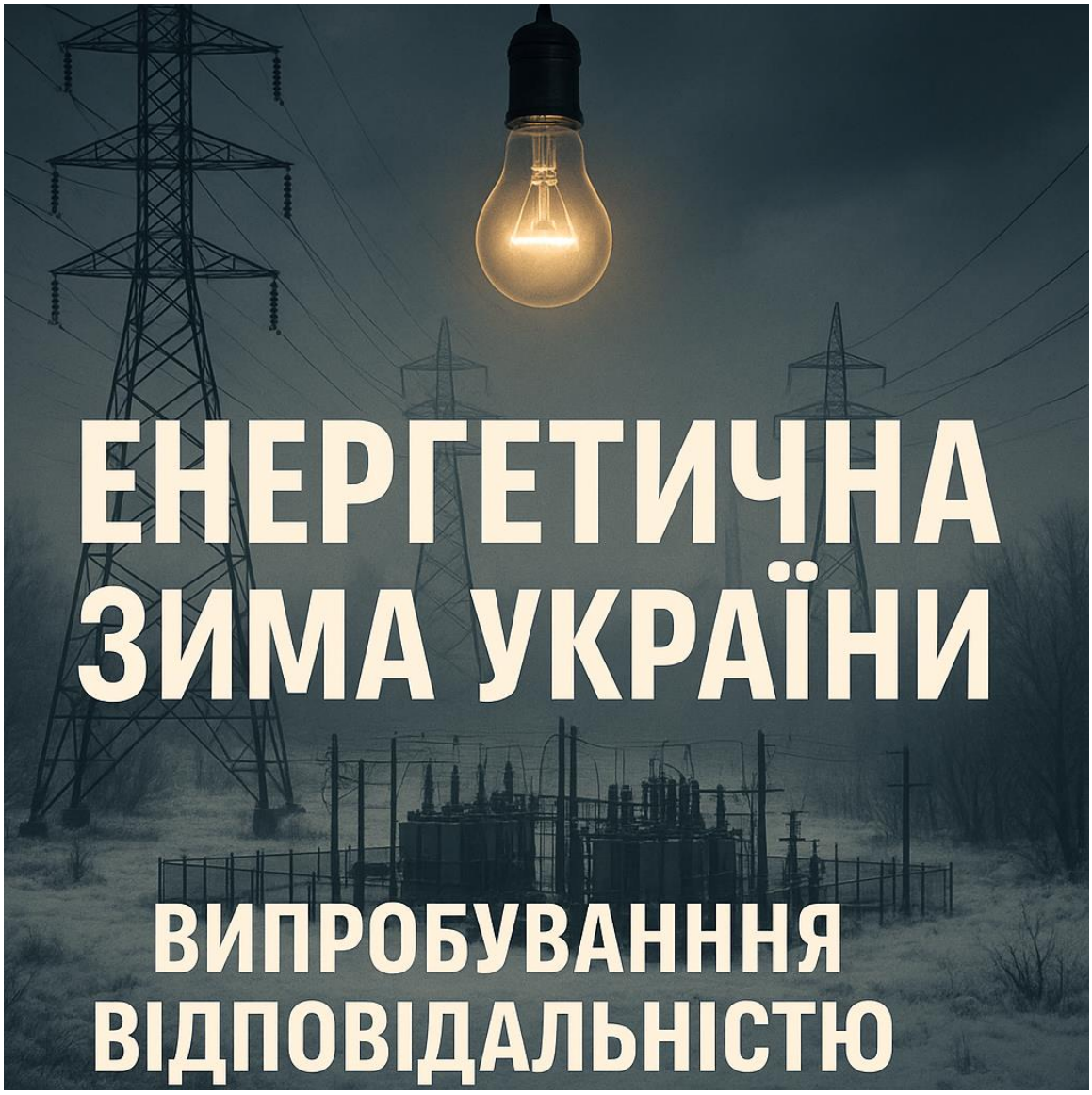
ЕНЕРГЕТИЧНА ЗИМА УКРАЇНИ: ВИПРОБУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ І ВІРОЮ

Юліан БЕДЬ
Інформаційно-аналітична редакція газети «Срібна Земля»

1 листопада 2025 р.

Зима, що починається з темряви

Перший день листопада 2025 року зустрів українців новими обмеженнями споживання електроенергії. Після чергової хвилі російських ракетних і дронових атак на енергетичну інфраструктуру уряд був змушений запровадити стабілізаційні графіки відключень. Ці удари — не лише військовий злочин, а й продовження гібридної війни, метою якої є підрив психологічної стійкості суспільства.

Однак нинішня зима — не просто сезон холоду. Це випробування зрілості держави та народу, тест на відповідальність, дисципліну й взаємну підтримку. Питання енергетики виходить за межі техніки чи економіки — воно набуває стратегічного, соціального й духовного виміру.

Україна входить у цей період із досвідом попередніх зим, коли після нищівних ударів енергетики знову повертали світло в домівки. До цього додається новий фактор — світова солідарність. ЄС, НАТО та країни «Великої сімки» погодили механізми підтримки українського енергосектору — від постачання трансформаторів і турбін до кредитів на модернізацію мереж. У жовтні Європейська комісія затвердила додаткове фінансування енергетичної стійкості України через програму Ukraine Facility (Механізм підтримки України), а США розширили санкції проти російського ВПК.

Водночас головне поле боротьби — всередині самої України. Зміцнення управління енергопотоками, формування резервів і розвиток альтернативних джерел стають частиною національної оборони. Особлива увага — регіонам із безпечнішою ситуацією, як-от Закарпаття, де громади створюють нові майданчики для сонячних станцій і кооперативні програми енергетичної незалежності.

Темрява, у яку входить країна, — не символ безсилля. Це нагадування, що світло народжується з дії, солідарності та віри. І саме ця зима може стати початком нової епохи енергетичної самостійності України.

Реальність ударів і виклики енергосистеми

Протягом останніх тижнів жоден енергоблок ТЕС і ГЕС не залишився поза ризиком. Масовані атаки на підстанції та магістральні мережі знову спричинили серйозні пошкодження. Українська влада визначила ці дії як енергетичний тероризм, а в заявах G7 дедалі частіше звучить формулювання — «акти ядерного терору проти цивільної інфраструктури» (The Guardian, 01.11.2025).

У Брюсселі та Варшаві лідери ЄС і НАТО підтвердили: мета Росії — не лише руйнування генераційних потужностей, а й дестабілізація морального стану населення. Саме тому в межах G7 Energy Resilience Plan затверджено новий пакет технічної допомоги — мобільні підстанції, кабельні системи, дизельні генератори та кошти на швидке відновлення. МВФ і Світовий банк погодили розширення стабілізаційного енергетичного фонду.

Україна також діє рішуче. Міністерство енергетики координує ремонтні бригади, що працюють цілодобово під обстрілами, і готує екстрений запуск імпорту газу через трансбалканський маршрут, щоб уникнути дефіциту палива (Reuters, 30.10.2025). Цей напрям — не лише технічна альтернатива, а й крок до глибшої енергетичної інтеграції з Європою.

Паралельно розвивається Національна програма енергетичної самостійності, яка передбачає створення мережі відновлюваних джерел — сонячних і вітрових станцій, локальних мікромереж і накопичувальних систем.

На Закарпатті впевнено набирають обертів проєкти з установлення сонячних панелей на дахах муніципальних установ, шкіл, лікарень, соціальних центрів та підприємств, а також будівництво вітрових електростанцій — сучасних вітряків, що забезпечують громади стабільною, чистою енергією навіть у часи національних випробувань.

Навіть під постійними загрозами Україна не лише обороняє свою інфраструктуру, а й переосмислює модель енергетичної безпеки. У цій боротьбі технічна компетентність і моральна витримка однаково важливі.

Наслідки для людей і громад

Стабілізаційні відключення охоплюють усі області — від фронтових зон до західних регіонів. Навіть там, де немає бойових дій, енергосистема залишається частиною єдиного організму держави. Тимчасові обмеження стали спільною відповідальністю кожного.

Закарпаття, попри менше промислове навантаження, демонструє приклад енергетичної солідарності. Тут лікарні, школи, соціальні заклади та приватні підприємства встановлюють генератори, акумуляторні станції, сонячні панелі. У гірських районах діють «пункти тепла і світла» при лікарнях, навчальних закладах, волонтерських центрах. Вони стають не просто технічними пунктами обігріву, а справжніми осередками людяності, взаємодопомоги й духовної підтримки.

У цьому напрямі чітку громадянську позицію демонструє Закарпатська крайова організація Народного Руху України, яка наголошує, що енергетична безпека починається з відповідальності кожного громадянина і громади. Рух закликає підтримувати розвиток відновлюваних джерел енергії, розбудову локальних систем енергозабезпечення та взаємодопомогу між громадами. На думку представників організації, саме такі кроки формують реальну стійкість держави й стають прикладом єдності та зрілості українського суспільства.

Українці вкотре доводять: там, де гасне електричне світло, народжується світло людяності — у серцях і вчинках тих, хто не залишає ближнього в темряві.

Випробування довіри і єдності

Коли гасне світло — видно, хто лишається світлом для інших. Українське суспільство переживає не лише технічне, а й моральне випробування. Темрява стала тестом на довіру, взаємність і силу духу.

Сприймати відключення не як покарання, а як спільну справу — означає зберегти гідність. Адже українська стійкість — це не лише оборона зі зброєю, а й готовність діяти разом у найдрібніших справах.

Церква, громади, волонтерські рухи, освітні заклади, місцева влада — усі мають діяти у єдиній системі підтримки. У часи психологічного виснаження саме ці інституції стають координаторами надії та опори.

Довіра — це конкретні вчинки: коли громада допомагає лікарні, волонтери — дитсадкам, а священники відкривають храми для всіх, хто потребує тепла. Це єдність у дії, що формує нову соціальну тканину країни.

Європейський і моральний контекст

Позиція міжнародних партнерів України однозначна: атаки Росії на енергетичну інфраструктуру — акти державного тероризму проти мирного населення. Європейська комісія, НАТО та країни G7 наголошують, що ці удари не мають військової логіки, а спрямовані на підрив гуманітарної безпеки.

Європа реагує конкретно: реалізується План енергетичної солідарності з Україною, який включає постачання обладнання, пересувних електростанцій і створення резерву для швидкого відновлення. НАТО розширює співпрацю в галузі енергетичної безпеки, а США фінансують програму Energy Resilience Support (Програма підтримки енергетичної стійкості).

Та найсильніша підтримка приходить із середини. Енергетична дисципліна — це теж фронт. Кожен вимкнений зайвий прилад, кожна година свідомого споживання — це маленька перемога.

Преосвященніший Віктор БЕДЬ, єпископ Мукачівський і Карпатський Православної Церкви України, нагадує: «Світло у темряві світить, і темрява не обгорнула його» (Ів. 1:5). Це не просто євангельська цитата, а програма дії. Світло — символ Божої істини, добра й любові. І навіть у найтемніші часи воно залишається запорукою духовної та національної перемоги.

Висновки

1. **Держава.** Потрібна злагоджена взаємодія між владою, енергетичними структурами та громадами. Пріоритет — модернізація мереж, енергозбереження, розвиток відновлюваної енергетики та резервів.
2. **Громади.** На місцях формується реальна стійкість: пункти тепла, зв'язку, спільне використання генераторів і ресурсів. Це — показник зрілості самоврядування.
3. **Церква.** Духовний центр витримки й надії. У храмах люди знаходять віру, сенс і спокій.
4. **Медіа.** Повинні не сіяти паніку, а підтримувати довіру, солідарність і правдиву інформованість.
5. **Спільний висновок.** Енергетична зима — не лише сезонне випробування, а перевірка віри, єдності й людяності. Україна пройде цю темряву гідно й стане ще сильнішою.

Джерела

1. The Guardian. Ukraine war briefing: Russian attacks on substations are 'nuclear terrorism', says Ukraine — https://www.theguardian.com/world/2025/nov/01/ukraine-war-briefing-russian-attacks-on-substations-are-nuclear-terrorism-says-ukraine (дата доступу: 01.11.2025).
2. Reuters. Ukraine will resume gas imports via Transbalkan route in November, ExPro says — https://www.reuters.com/business/energy/ukraine-will-resume-gas-imports-via-transbalkan-route-november-expro-says-2025-10-30/ (дата доступу: 01.11.2025).
3. Міністерство енергетики України. Офіційна заява Міненерго щодо масованих атак РФ на енергетичну інфраструктуру (жовтень 2025 р.) — https://mev.gov.ua (дата доступу: 01.11.2025).